

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/287/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713219366
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7713219366.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu, v právnej veci žalobcov 1) I. Š., P. XX.XX.XXXX, Y. Ž. XXX/XX, XXX XX Č. P. X., X) I. Š.Á., P. XX.XX.XXXX, Y. X. N. X) Y. Š., P. XX.XX.XXXX, Y. X., všetci žalobcovia právne zastúpení JUDr. Radoslavom Sotákom, advokátom, Nám. Slobody 3, Michalovce proti Ž. KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Michalovce, č.k. 20C/248/2013-142 z 9. februára 2015

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozhodol tak, že
I/ Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 30.000 €, do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
II/ Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 30.000 €, do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
III./ Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu 30.000 €, do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
IV./ Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcom v 1. až 3. rade trovy konania na účet právneho zástupcu žalobcov v 1. až 3. rade v sume 1.516,79 €, do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
Vychádzal z toho, že pri dopravnej nehode dňa 27.11.2010, v čase okolo 22.11 hod., D. J. ako vodič riadil motorové vozidlo zn. Peugeot 206, EČV: D.-XXXBT,čiernej farby, po ceste II/555 v smere od obce Palín na obec Pavlovce nad Uhom, kde na 14,5 kilometri po prejení ľavotočivej zákruty na priamom úseku cesty, v dôsledku prekročenia rýchlosti pre bezpečný prejazd zákruty nezvládol vedenie vozidla a na zľadovatej a neposypanej vozovke dostal šmyk a zišiel s ním do priekopy po pravej strane cesty, kde prednou časťou vozidla zrazil chodkyňu H. Š., nar. 04.09.1977. Po jej zrazení na zem ju prevracajúce sa auto privalilo podvozkom, pričom ona ostala ležať pod týmto vozidlom. Následkom tejto dopravnej nehody utrpela H. Š. závažne zranenia, ktorým podľahla dňa 28.11.2010 o 6.00 hod. v Nemocnici Š. U. v Michalovciach. Motorové vozidlo, ktorým D. J. spôsobil dopravnú nehodu bolo v čase nehody poisťné na základe poisťnej zmluvy č. 6552493867 u žalovaného. Za tento svoj skutok bol D. J. ako vodič uznaný vinným rozsudkom Krajského súdu Košice pod sp.zn.č. 3T/26/2011-164, IČS : 7711010109 . Zároveň súd podľa § 288 ods. 3 odkázal poškodených s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. H. Š. bola manželkou žalobcu v 1.rade a matkou žalobcov v 2. a 3. rade a následkom usmrtenia manželky žalobcu v 1. rade, došlo u žalobcov v 1. až v 3. rade k vzniku ujmy a zásahu do ich práva na ochranu osobnosti, a to do práva na súkromný a rodinný (aj manželský) život,

a k mimoriadne hlbokej citovej ujme a nenávratnému rozvratu ich súkromného a rodinného života. Z manželstva sa im narodili dve deti v roku 1996 syn I. - žalobca v 2. rade a v roku 1997 dcéra Y. - žalobca v 3. rade. Manželstvo bolo veľmi harmonické, bezproblémové a medzi manželmi a deťmi vládol súlad, mali spoločné záujmy, radi spolu trávili svoj voľný čas. Spoločne sa starali o rodinu a domácnosť a taktiež mali plány na rozvoj spoločnej domácnosti. Nebohá manželka bola nenahraditeľným členom rodiny, jej hlavou, hybným telesom rodiny, ktoré všetkých jej členov podporovalo v napĺňaní životných plánov. Usmerňovaním žalobcu v 1. rade v rôznych oblastiach života, či už osobných alebo pracovných mu bola po celý spoločný život viac ako nápomocná.

Nezvratné následky tohto činu nie je možné úplne odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadostučinenia, by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na našich osobnosti. To vyplýva aj z okolností prípadu a nepredstaviteľne nepriaznivého následku konania žalovaného, ktorý je zásadne nereparovateľný. Žalobca v 2. rade - I. Š. (syn nebohej H. Š.) popísal vo svojej výpovedi svoje vnútorné rozpoloženie, ktoré po smrti jeho matky. Zdôraznil, že jeho matka mu neuveriteľne chýba. Vyjadril potrebu byť aj naďalej dobrým synom svojej matky. Jeho mama ho vždy podporovala, či už v príprave do školy ako aj v jeho mimoškolských aktivitách a v jeho najväčšej záľube, vo futbale. Aj keď sa jej stratu snaží kompenzovať zvýšeným telesným vypätím, nedokáže zabudnúť na to čo sa stalo a na smrť svojej matky. Má pocit, ako keby táto bola vždy s ním pri týchto jeho aktivitách a ktorá vždy verila v jeho schopnosti. Pokiaľ ide o ich vzájomný vzťah, jeho mama sa mu vždy venovala, mala vždy na neho čas. Čas na ich spoločné výlety. Problémy riešila s pokojom a z nadhľadu. Chápala akú dôležitú rolu v jeho živote hrá futbal. Aj keď po smrti mamy uplynuli roky má dojem, akoby bola stále s nimi, starala sa o nich.

Súdny dvor v bode 47 rozsudku C-22/12 z 24.10.2013 uviedol, že generálny advokát v bodoch 68 až 73 návrhov a ako rozhodol Súdny dvor EZVO vo svojom rozsudku z 20. júna 2008, Celina Nguyen/ The Norwegian State (E-8/07, EFTA Court Report, s. 224, body 26 a 27), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj na cieľ, ktorý tri uvedené smernice chránia, treba uviesť, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V bode 56 rozsudku uviedol, v prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení pani L. a jej dcéry v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca. V bode 57 rozsudku uviedol, že tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej (rozhodnutie II. komory).

Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách (odsek 55 rozsudku). V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože blízki rodinní príslušníci obetí dopravnej nehody majú v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca (odsek 56 rozsudku). Vzhľadom k tomu, že aj náš právny poriadok a to tiež v § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka upravuje právo blízkych rodinných príslušníkov obetí dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy je nevyhnutné rešpektovať všeobecne záväzný záver Súdneho dvora EÚ, podľa ktorého povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi ako blízkej osoby obetí usmrtenej pri dopravnej nehode. A na základe toho súd dospel k záveru, že je

daná pasívna vecná legitímácia žalovanej, teda poisťovne. Žalobcovia v 1., 2. a 3. rade sa v tomto konaní domáhali proti žalovanej ako poisťiteľovi - náhrady nemajetkovej ujmy podľa cit. ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka na tom základe, že protiprávnym konaním D. J. I.N. XX.XX.XXXX ako vodiča došlo k nenávratnej deštrukcii medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť.

Citoval súd čl. 15, 19 Ústavy SR, §§ 11, 13 OZ a dôvodil, že matka ako ženský vzor je v živote rodiny a najmä v živote dieťa nepostrádateľný faktor a plní svoju funkciu pri ďalšom formovaní svojich potomkov. Z výsluchu účastníkov ako aj svedkov súd zistil, že medzi matkou a deťmi bol veľmi ba až mimoriadny vzťah. Dcére bola najlepšou priateľkou, dokázala sa s ňou o všetkom porozprávať. a syna aj napriek iným podporovala a povzbudzovala v jeho najväčšej vášni - futbale. Chválila ho a tým mu dodávala sebadôveru vo vlastné schopnosti. Jej neprítomnosť im veľmi chýba, negatívne nich vplývala a vplýva, čo má následky aj pre ich ďalší život. Dokázala im vytvoriť bezpečné rodinné prostredie plné nehy a lásky. Títo pociťovali obrovskú vnútornú prázdnotu. Matka bola tmelom, ktorý držal rodinu pokope a jej smrť ich zasiahla všetkých. Deťom sa zhoršil prospech v škole, odmietali ľudí, uzavreli sa do seba. Otec v čase nehody bol nezamestnaný, nemohol riešiť vnútornú traumu, ale musel nájsť riešenie, rýchlo nájsť prácu, či adekvátnu alebo nie, ale musel, aby rodina mala príjem, z ktorého by mohla žiť. Všetci žalobcovia pociťujú určitú traumu z odchodu ich matky, manželky, každý sa s tým nejako vyrovnáva, avšak určité veci nemožno vrátiť a napraviť (napr. emotívne správanie syna v deň odchodu matky do práce), čo tiež negatívne vplýva na ich opätovné zapojenie sa do bežného života. Celkovú situáciu v rodine zhoršil aj ten fakt, že smrť matky bola neočakávaná a nepredvídateľná udalosť.

Súd sa stotožnil s názorom žalobcov a preto sa aj s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostného práva v zmysle ktorých sa žalobcovia domáhajú náhrady imateriálnej ujmy v peniazoch, a to vo výške 30.000 € každý, ktorá korešponduje so závažnosťou vzniknutej ujmy ako aj s okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo, ako tento zásah vplýva na ich súkromný a rodinný život a preto navrhovanú výšku nemajetkovej ujmy považuje za primeranú. Súd zdôraznil, že v danom prípade toto finančné zadosťučinenie spĺňa aj určitú materiálnu funkciu spočívajúcu v zabezpečení chodu rodiny žalobcov ako aj v ďalšom nasmerovaní a uplatnení detí alebo H. Š., nakoľko úmrtím matky (vtedy jedinej živiteľa rodiny) sa materiálne zabezpečenie žalobcov výrazným spôsobom zmenilo a to k horšiemu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal, tieto predstavujú u žalobcov v 1. až 3. rade v sume 1.516,79 € pozostávajú z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré boli vypočítané v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z.z. , spolu u nich predstavujú výšku 1.263,99 + DPH 20%, celkovo sumu 1.516,79 € s DPH (§§ 10, 13, 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

V podanom odvolaní žalovaná žiadala zmeniť rozsudok tak, že sa žaloba voči žalovanému v celom rozsahu zamietne a žalobca znáša trovy konania ako aj odvolacieho, alternatívne z opatrnosti pri potvrdení prvostupňového rozsudku, navrhli podľa § 238 ods. 3 O.s.p. proti rozhodnutiu pripustiť podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Pri nemajetkovej ujme namietali, že výška nemá obdobu v rozhodovacej praxi všeobecných súdov v rámci SR ani ČR, ani analogicky podľa zák. č. 215/2006 Z.z., adekvátnosť výšky náhrady v peniazoch nemôže byť posudzovaná v kontexte ekonomickej sily poisťovateľa a náhrada nemajetkovej ujmy v peňažnej podobe pri preukázaní zásahu do ochrany osobnosti predstavuje až v poradí poslednú formu odškodnenia so zreteľom na ekonomickú silu a možnosti priameho vinníka a nie poisťovateľa. O. i. odvolateľka poukázala aj na rozsudok KS v Banskej Bystrici 13Co/39/2012 v spojení s rozsudkom NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, lebo poisťné krytie poskytované zo strany žalovaného ako poisťovateľa na základe poisťnej zmluvy, predmetom ktorej je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorovým vozidlom by sa mali vzťahovať aj na nároky z ochrany osobnosti. Smernice o zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom č. 72/166/EHS z 24.4.1982 ako aj čl. 1 ods. 2 Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 v zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 uvádzajú, že každý členský štát požaduje, aby boli sumy, pre ktoré bude poistenie povinné v prinajmenšom v prípade ujmy na zdraví výška minimálneho poisťného krytia 1.000.000 € na poškodeného alebo 500.000 € na nehodu bez ohľadu na počet poškodených v prípade škody na majetku 1.000 € na nehodu bez ohľadu na počet poškodených (pozri aj rozsudok Farrell C-356/05 o povinnosti poisťného krytia cestujúcich). Odvolateľka sa zaoberá aj eurokonformným

výkladom práva Európskej únie a poukazuje na to, že priama aplikácia smerníc EÚ prichádza do úvahy len v sporoch, kde je odporcom členský štát, aplikácia smerníc nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe. Naša vnútroštátna úprava vychádza z § 442 až § 449 OZ, do ktorého spadajú aj nemajetkové ujmy poškodeného podľa zák. č. 437/2004 Z.z., na ktorý vo svojom ustanovení tiež odkazuje. (V novele zák. č. 434/2008 Z.z. k zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona o zdravotnom poistení č. 273/1994 Z.z.). Keďže doteraz aj NS SR (porovnaj rozhodnutie 4Cdo/168/2009) zaujal stanovisko pri zodpovednosti za škodu a zodpovednosti za zásah do ochrany osobnosti, ktoré sú osobitné a nemožno spojiť alebo subsumovať pri náhrade škody podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP aj nároky ochrany osobnosti, rozsudok je nesprávny a preto žiadajú zmeniť právne posúdenie rozsudku. (prípadne nároky z titulu ochrany osobnosti vedú k výkladu contra legem, ktorú možnosť uplatnenia vylučuje aj samotné komunitárne právo). Prítom je evidentné, že posudzovaný prípad ESD v konaní C-22/2012, vec U. L. E. X/ Z. E., X/ Y. L. na KS v Prešove, že o prípad dopravnej nehody, ktorý sa stal na území ČR, bola nehoda spôsobená motorovým vozidlom p. L. a zavinil túto p. E., pri dopravnej nehode na území ČR došlo 7.8.2008 k úmrtiu p. L., manžela p. L. a pri Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody uzavretého v Haagu 4.5.1971 (SR ho uverejnila vo vyhláske č. 130/1976 Zb.), ratifikovaný bol SR aj ČR ako i ďalšími krajinami „Rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode“.

Návrhy na dokazovanie odvolateľka neuviedla a podľa žalovanej prvostupňový súd vo svojom rozsudku žiadnym spôsobom nezdôvodnil na základe akej právnej skutočnosti dospel k záveru o aplikácii smerníc EÚ, rozsudku ESD č. C-22/2002 ako aj zákona PZP, a to v prospech žalobcov.

V odvolacom konaní sa vyjadrili žalobcovia podaním z 9.11.2015, navrhli potvrdiť rozsudok ako vecne správny a priznať trovy odvolacieho konania, spolu 162,10 € + DPH. Poukázali na rozsudok KS v Prešove 6Co/127/2010 z 28.10.2013, ktorý pripojili k vyjadreniu so zdôraznením, že zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je veľmi vysoké a nemá žiadnu logiku obmedzovať poistné plnenia a prenášať ho na plecia osôb, ktoré práve za účelom nepredvídateľnej situácie sa nechali, resp. museli povinne zmluvne poistiť a ktoré ani nedokáže ekonomicky zvládnuť zaplatenie náhrady vzniknutej ujmy. Preto nevidia žiaden dôvod, prečo by žalovaná nemala byť pasívne legitimovaná, ak uzavrela zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu s poistníkom. Súd správne posúdil, že žalovaná je pasívne legitimovaná vo veci.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods.2 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods.2 O.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa a zistil, že rozsudok je vecne správny, jeho dôvody sú zákonné a presvedčivé, pričom odvolanie žalovanej je neopodstatnené.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods.2 písm.d/ O.s.p. nebol preukázaný, lebo súd riadne zistil skutkový stav, konanie pred prvostupňovým súdom ako aj odvolacím súdom predstavuje jeden celok a napokon skutkové zistenie súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonaným dôkazom, súd aj vyhodnotil dôkazy v súlade s § 132 O.s.p., nedošlo k logickému rozporu v hodnotení dôkazu v napadnutom rozsudku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti a dôkazy, ktoré predložili účastníci konania a z týchto skutočností neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

Súd použil správny právny predpis a správne ho aj vyložil, na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Rozsudok spĺňa kritéria podľa § 153 ods.1 a § 157 O.s.p., nedošlo k žiadnej vade v konaní, ktorá bola vytýkaná odvolateľom a odvolací súd hodnotí odvolanie aj z týchto odvolacích dôvodov ako neopodstatnené.

Z ust. § 153 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Zákonná úprava obsiahnutá v ust. § 120 O.s.p. rešpektuje zásadné rozdiely medzi sporovým a nesporovým konaním. Zároveň akceptuje tú skutočnosť, že vzhľadom k povahe oboch týchto konaní dokazovanie v sporovom konaní je založené na iných základoch, ako dokazovanie v konaní nesporovom. Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, ktorá je tradične historicky chápaná

tak, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou účastníkov konania. To znamená, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov zaťažuje zásadne účastníkov a ukladá im povinnosť označiť dôkazy k preukázaniu ich tvrdení. Účastník má preto povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkaznú. Táto skutočnosť ale neznamená, že zákonná úprava sa zrieka zásady materiálnej pravdy. Táto zásada, ako protipól zásady formálnej pravdy, je naďalej súčasťou nášho civilného procesu a je vyjadrená v ust. § 153 ods. 1 O.s.p.

Zákon v ust. § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. vychádza z toho, že súd nie je pri vykonávaní dôkazov odkázaný len na formálny návrh účastníka na vykonanie dôkazu, ale pripúšťa možnosť vykonať aj iné, účastníkmi konania nenavrhované dôkazy. Ich vykonanie však podmieňuje ich výnimočnosťou, ako aj ich nevyhnutnosťou pre rozhodnutie vo veci. Ide teda o také dôkazy, ktoré vyplynú z doterajšieho priebehu konania bez toho, aby zákon ukladal súdu povinnosť takéto dôkazy vyhľadávať. Pritom právo súdu vykonať aj účastníkmi konania neoznačené a nenavrhnuté dôkazy zostáva len v polohe možnosti a nie povinnosti. Je preto na súde, aby v každom konkrétnom prípade posúdil, či výnimočne vykoná aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Z uvedeného teda vyplýva, že ak dôkaz potrebný a nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci vyjde v priebehu konania najavo (súd má o ňom vedomosť), bez ohľadu na návrhy účastníkov konania môže a zároveň aj musí súd výnimočne takýto dôkaz vykonať. Súd po takýchto dôkazoch nepátra, pretože je vecou účastníkov konania, aby ich vykonanie navrhli a aby sa starali o svoje práva. Podľa judikatúry Súdneho dvora neodporuje žiadna právna úprava členského štátu Únie, najmä nie § 4 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení so zreteľom na pokrytie nemajetkovej ujmy vo forme peňažnej, spôsobenej pozostalým po obetiach dopravnej nehody.

Odvolačný súd k výstižným dôvodom uvedeným v rozsudku prvého stupňa dopĺňa, že z hľadiska riešenej veci, v tomto spore bolo dôležité určiť či medzinárodné právo súkromné zakladá použitie Slovenského právneho poriadku a či Dohovor o práve použiteľnom na dopravné nehody, ktorý bol podpísaný 4. mája 1981 v Haagu, ktorý ratifikovala aj Slovenská republika, sa aplikuje na rozhodné právo, ktorým sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode. So zreteľom na právo Únie (nariadenie Európskeho parlamentu a rady ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve na mimozmluvné záväzky (II) sa v čl. 28 stanovuje, že toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov pri zmluvných záväzkoch vo vzťahu zmluvných strán, ak jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia sú zmluvnými stranami, avšak má toto nariadenie medzi členskými štátmi prednosť pred dohovormi uzavretými výlučne medzi dvoma alebo viacerými z nich. Smernica rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti o. i. stanovila, že každý členský štát prijme v súlade s čl. 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení (pozri aj tretiu smernicu Rady 90/232/EHS z roku 1990 ako aj smernicu 84/5/EHS. Napokon zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 vyplýva, že táto vyplýva z kodifikácie oboch uvedených smerníc a toto zrušenie predchádzajúcich smerníc sa stalo účinným v zmysle čl. 29 smernice 2009/103/ES v spojení s jej čl. 30 až 27. októbra 2009. Dopravná nehoda, ktorá je predmetom škody v riešenej veci sa stala 27.11.2010 a preto je treba vychádzať z novej smernice.

Tak ako správne súd prvého stupňa aplikoval aj rozsudok súdneho dvora vo veci C-356/05 Farrell, body 32 a 33 v riešenej veci, za škodu v členských štátoch podľa súčasného práva únie členské štáty môžu voľne upraviť režim zodpovednosti za škodu uplatniteľný na poistné prípady vyplývajúci z prevádzky motorových vozidiel a sú však povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu uplatniteľná podľa ich vnútroštátneho práva bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami uvedených smerníc, rozsudok je korektný, spravodlivý a vyplýva z judikatúry Európskeho súdneho dvora (pozri rozsudok SD vo veci C-537/03 Candolin, body 27 a 28), lebo vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanoveniami o ich potrebný účinok (cieľ zabezpečenia, aby povinné poistenie vozidiel umožnilo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom odškodnenie za ujmu, ktorú trpeli). Práve teda aj s poukazom na §§ 11, 13 OZ umožňovala žalobcom právna úprava požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia, pritom právna úprava, ktorá by tomuto stanovisku odporovala (resp. právnenému pravidlu) bráni naplneniu cieľa uvedených smerníc Európskej únie a takáto právna úprava sa nesmie použiť. Únijné právo vzťahu ohľadne náhrady škody nereguluje a prvostupňový súd vychádzajúc z ustálenej judikatúry ESD správne rozhodol, lebo náhradu ujmy možno priznať aj podľa názoru odvolacieho súdu najmenej v rozsahu 1.000.000 € (podľa

vnútroštátneho práva o zodpovednosti za škodu pri úmrtí blízkych rodinných príslušníkov pri dopravnej nehode, kde je maximalizácia výšky škoda, ktorá je nižšia ako sumy stanovené a limitované v čl. 1 ods. 2 druhej smernice 84/5 (pozri aj rozsudok NS SR 2Cdo/151/2009 o povinnosti poisťovne pri náhrade škody).

Záleží na konkrétnej nehode, okolnostiach uplatnenia náhrady a v danej veci odvolací súd vychádzal zo skutkových zistení súdu a neaplikoval § 213 ods. 1, 3 O.s.p.

Vzhľadom na ust. § 238 O.s.p. odvolací súd pre prípad výkladu právnych predpisov nevidí dôvod, aby podľa § 238 ods. 3 O.s.p. proti rozhodnutiu pripustil možnosť podania dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, keďže takýto návrh žalovaná vôbec neodôvodnila a podala ho len alternatívne z opatrnosti (pre odvolacie konanie nie je potrebné pripustiť dovolanie vzhľadom na presvedčivý záver súdu prvého stupňa o povinnosti žalovanej vo veci samej).

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny a podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p. a v odvolacom konaní nikomu trovy konania nepriznal (ani úspešným žalobcom), lebo aj bez vyjadrenia podaného v odvolacom konaní by musel odvolací súd rozhodnúť, a neúčelne vynaložené trovy konania podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. sa javia ich trovy ako neúčelné za úsporné až strohé vyjadrenie žalobcov (§§ 1, 2).

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.